

RIJEČ UREDNIKA

Dvadeset godina nakon što je u Klingenthalu u Alzasu održan prvi, a dvije godine nakon jubilarnog desetog dresdenskog, od 14. do 18. travnja 2004. održan je u mjestu Carini kraj Palerma na Siciliji XI. europski forum o školskom vjeronauku u javnoj školi, na temu *Kršćanske vjeroispovijesti i monoteističke religije za novo europsko građanstvo*. Na tom skupu okupilo se pedesetak stručnjaka (stručnjaka za školsko pravo, filozofa i pedagoga religije, profesora na učilištima na kojima se školuju profesori vjeronauka i drugi zainteresirani) iz petnaestak zemalja.

U svim se europskim školskim sustavima osjeća potreba za odgojem za vrednote građanskoga suživota u kozmopolitskom europskom društvu. Jednako je tako poželjna i suradnja kršćanskih Crkvi u Europi na tom području, ali i suradnja među trima monoteističkim religijama.

Na ovogodišnjem Forumu održano je i podneseno dvadeset predavanja i priopćenja u okviru zajedničkoga rada sviju sudionika, kao i u odvojenom radu po jezičnim skupinama. U ovome broju našega časopisa donosimo tekstove svih predavanja i tekstove nekoliko priopćenja. Nažalost, neka priopćenja nije bilo moguće objaviti u časopisu budući da je riječ o multimedijalnom predavljanju ili ih predavači nisu uspjeli navrijeme dostaviti uredništvu. Osim toga, izostavljene su i pozdravne riječi mjesnog biskupa Catalda Nara i predsjednika Foruma F. Pajera. Nadalje, nedostaje tekst priopćenja gosta iz Južne Amerike (Brazila) koji je govorio o specifičnostima poučavanja religije u brazilskim javnim školama, zatim priopćenje o specifičnostima prijedloga novog oblika religiozne pouke u Španjolskoj, multimedijalna prezentacija ekumenskog projekta u Austriji, odnosno isto takva prezentacija rada s Biblijom u okviru školskog vjeronauka u Portugalu. Izostala su i vrijedna priopćenja dvaju francuskih delegata koji su govorili o projektu uvođenja pouke o religijskom u francuski školski sustav, odnosno delegata iz Češke koji je govorio o kršćanskoj obitelji.

Uvodno predavanje na ovogodišnjem Forumu održao je španjolski pravnik i diplomat F. Álvarez de Miranda y Torres, koji je – iznoseći svoja osobna iskustva u mukotrpnom hodu španjolskoga društva iz diktature u demokraciju i njegova istovremenog nastojanja da se pristupi Europskoj uniji – istaknuo poseban doprinos kršćanstva odgoju za novo europsko građanstvo. Bilo je dirljivo i vrlo zanimljivo slušati toga časnog starinu kako svježim i smirenim glasom govori o mukotrpnom putu i žrtvovanju brojnih ljudi koji su strpljivo djelovali uvjereni da su demokracija i europska ideja vrijedni tolikih muka i napora.

Profesor Baldus ponovno je potvrdio kako Europska unija poštiva pravo roditelja na odgoj vlastite djece i njihova vjerska, svjetonazorska i odgojna uvjerenja. U sadašnjim državama članicama Europske unije pouka o religioznom vrlo je raznolika i kreće se od konfesionalnog vjeronauka do općeg nauka o životu. Autor zagovara alternativnost konfesionalnog vjeronauka i etike, jer smatra da je vjersko obrazovanje učenika sastavni dio prava na obrazovanje.

Sljedećih nekoliko priloga upoznaje nas sa širokom lepezom pouke o religiji u državama Europske unije, ali i ostalim europskim državama. Tako R. Biewald ponovno podsjeća na specifičnosti religiozne pouke u istočnom dijelu Njemačke s posebnim osvrtom na evangelički školski vjeronauk, dok C. C. Canta – oslanjajući se na osobno iskustvo i brojna istraživanja talijanske situacije te na poznavanje nekih drugih oblika prisutnosti pouke religije u Europi – podsjeća na činjenice, probleme i odgovore. I ona ističe kako svakoj zemlji valja priznati pravo na njezinu različitost i uvažiti njezinu specifičnu građansku, religijsku i kulturnu povijest. Osobito je dragocjen prilog rumunjskog profesora C. Cucosa, koji je načinio izvanredan napor da prouči stanje školske pouke religije u europskim zemljama s pravoslavnom većinom. Njegovo je izlaganje tim zanimljivije i vrednije što se o tim zemljama općenito rijetko govori, a njihova konkretna situacija, posebice s obzirom na školsku pouku religije, uglavnom je nepoznanica, bilo zbog nepoznavanja jezika, bilo zbog ne baš lako dostupnih podataka. Anglikanski biskup J. R. Flack, koji je u Rimu službeni predstavnik Anglikanske crkve za promicanje odnosa s Vatikanom, u svom izlaganju oslikava situaciju religiozne pouke, posebice anglikanske, u Ujedinjenom Kraljevstvu. U njegovom prilogu valja osim toga istaknuti njegovo upozorenje da u današnjoj situaciji pouka o religiji i religioznome u školi mora mladima pomoći u otvaranju novih obzorja ne samo za razmišljanje i spoznaje, nego napose za praktičan život i ukazivanje na konkretne primjere svjedočenja. Prof. Stefani dobio je složen zadatak da upozori na posebnosti svake od triju monoteističkih religija, ali i na mogućnost njihove prisutnosti u školskom okruženju. Zahvaljujući svojoj bogatoj erudiciji i velikoj ozbiljnosti, on je uspio dokazati ne samo neke teoretske specifičnosti ili već poznate detalje, nego i – na konkretno odabranim primjerima – da povijest uvelike opterećuje, ali i obogaćuje sadašnjost. U tome smislu nitko sebe ne može smatrati toliko pozitivno izdvojenim od drugih da od njih ne bi mogao ništa naučiti, ali jednako tako upravo poznavanje drugih potiče na još dublji i ozbiljniji rad u vlastitom krugu kako bi se u poštivanju drugoga i u iskrenom trudu oko upoznavanja različitih strpljivim radom otkrile nove mogućnosti za međusobni dijalog, upoznavanje i miran suživot. Predsjednik talijanskog nacionalnog udruženja školskih vjeroučitelja upoznaje nas s pojedinostima aktualnoga položaja vjeroučitelja u talijanskome školstvu, a sudionica iz Švicarske ukazuje na ulogu školskog vjeronauka u pomaganju učenicima na putu prema pronalaženju životnoga smisla. O nekim specifičnostima školskog vjeronauka u Češkoj i Litvi, kao i o razmišljanju talijanske radne skupine o mogućem budućem usmjerenju pouke religije u školi riječ je u posljednja tri priloga s ovogodišnjeg Foruma. Završna izjava ujedno je i sažetak skupa, ali i otvaranje novih obzorja kao i podsjećanje na ono što još treba učiniti.

Raznovrsnošću predavanja, međusobnom razmjenom misli i zapažanja, pokretanjem elektroničkog časopisa *Eufornews* i voljom da se nastavi s ovakvim susretima, sudionici Foruma pokazali su kako pouka o religiji i religioznome u Europi ima budućnost i kako je postojeća raznolikost prije svega bogatstvo koje valja poštivati, njegovati i upoznavati. O raznovrsnim gibanjima i usmjerenjima, ne samo na području katehetike i religijske pedagogije, govore nam i nove knjige o kojima je riječ u završnom prilogu *Recenzije i prikazi*.

Urednik